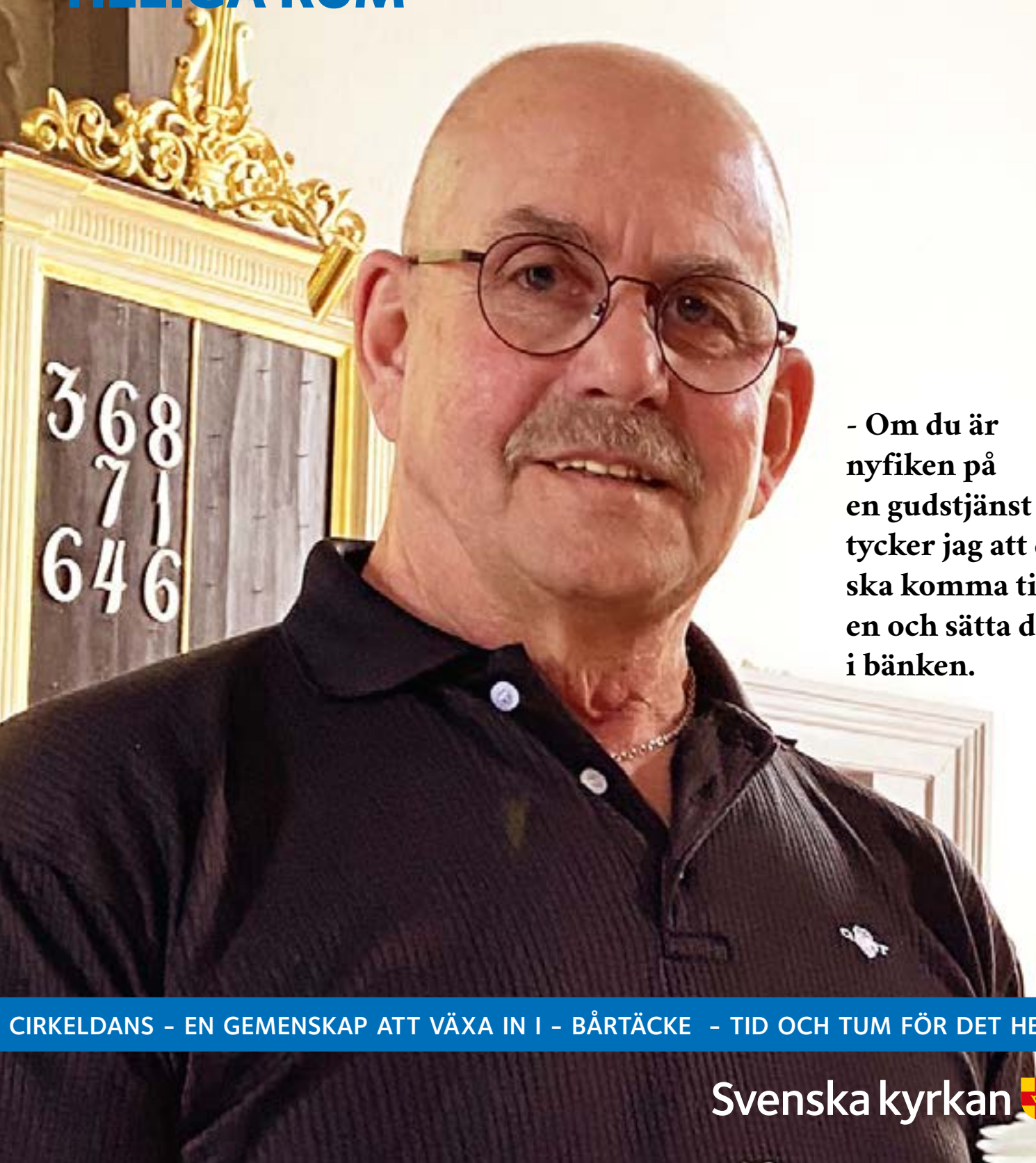

paxat

DITT MAGASIN FRÅN SVENSKA KYRKAN I VÄRNAMO

Tema nr 3 2023:

HELIGA RUM

- Om du är nyfiken på en gudstjänst tycker jag att du ska komma till en och sätta dig i bänken.

CIRKELDANS - EN GEMENSKAP ATT VÄXA IN I - BÅRTÄCKE - TID OCH TUM FÖR DET HELIGA

Svenska kyrkan

När jag studerade till präst för så där snart trettio år sedan, ingick det att vi skulle besöka en utställning på Malmö konsthall. Det var en utställning som hade väckt ett ramaskri bland kristna i USA och utställningen hade, och har därefter, flera gånger blivit vandaliserad både av nazister och konservativa kristna som upplevt att de blivit provocerade och kränkta av den. Konstnären heter Andreas Serrano och han kommer från USA. Själv definierar han sig som kristen och katolik.

Utställningen heter "Piss Christ" och den bestod av bilder och behållare med olika krucifix, dvs kors med den korsfäste Jesus, nedsänkta i olika kroppsvätskor. Det var förstas urin men också blod och saliv och annat som kan komma ur våra kroppar. Några krucifix var nedsänkta i behållare med olika sjukdomar, bland annat HIV-smittat blod.

Jag kommer ihåg att jag gick där genom utställningen och visste inte vad jag skulle känna. Skulle jag bli arg eftersom man hånade Jesus, skulle jag bli äcklad och tycka att konstnären bara var provokativ och ute efter att kränka kristna människors känslor. Skulle jag känna mig kränkt?

Det jag visste var att jag hade möjlighet att välja med vilka ögon jag skulle se den här utställningen. Jag visste inte bara vad jag skulle välja. Jag funderade på om jag behövde försvara Jesus. Hur skulle Jesus reagera om han såg utställningen, skulle han bli kränkt?

Jag har, under de år som gått, i mina tankar ofta återkommit till utställningen och vad den egentligen ville säga. Den påverkade mig eftersom jag i den lyckades lyssna i Jesu reaktion. Det var nämligen så att han liksom ryckte på axlarna och sa:

- Vad är det du inte förstår? Det är ju just så här det är. Jag valde att bli människa för att inget mänskligt skulle stå mellan dig och mig. Det finns inget i människan som äcklar mig, inget

som är mig främmande. Jag blev ju människa med alla kroppsvätskor som ni alla har. När jag är nära er och delar era liv delar jag också alla era sjukdomar, er rädsla er ångest. När de hånade mig, då jag gav mitt liv på korset för er, så såg jag att de inte förstod. I deras värld var Gud den som var långt borta, främmande för allt mänskligt, men jag hängde där framför dem, blödde för dem, älskade dem. De såg inte. De var rädda att inte bli accepterade av Gud för dem de var. Därför kunde jag inget annat göra än att förlåta dem. De hade ännu inte lärt känna mig.

Det går helt enkelt inte att kränka Jesus med någon utställning, med ord eller med provokationer. Det är omöjligt. Gud möter oss hela tiden underifrån. Om en kristen känner sig kränkt för att Jesus behandlas illa har han inte förstått att Jesus låter sig vara där och låter sig bli förnedrad, av kärlek till de som förnedrar. Han låter dem hållas tills de förstår, omvänder sig och hittar livet med stort L.

-Jag har kommit för att ni skall ha liv och liv i överflöd, säger Jesus till oss.

Det finns bara ett sätt att kränka Jesus och väcka hans vrede och det är att hån, skada eller förakta någon enda person i hans älskade mänsklighet. Den som kränker en människa kränker Jesus. Så förenade med oss är han.

Pär-Magnus Möller
kyrkoherde

PAXAT

Denna tidning ges ut av Svenska kyrkan i Värnamo. **TELEFON** 0370-30 04 00 **ADRESS** Paxat, Box 624, 331 26 Värnamo **E-POST** varnamo.pastorat@svenskakyrkan.se **HEMSIDA** svenskakyrkan.se/varnamo **ANSVARIG UTGIVARE** Pär-Magnus Möller **LAYOUT** Madelén Johansson **OMSLAGSFOTO** Charlotte Säll. **FOTO** Bildbanken IKON & Pixabay (om inget annat anges) **TRYCK** Värnamo Ljuskopiering AB **UPPLAGA** ca 11 000 ex. Tidningen delas ut till alla hushåll inom Värnamo och Nydala-Fryele församlingar. Nästa nummer kommer i slutet av november.

4. Axplock
6. En gemenskap att växa in i
8. Cirkeldans
11. Teckningar
12. Tid och rum för det heliga
14. På gång
17. Psalm 770
18. Tankar om gudstjänsten
20. Miljögruppen tipsar
23. Höstkryss
24. Bårtäcke - en alternativ kistdekoration
26. Kyrkogårdsförvaltningen informerar

Innehåll

24

BÅRTÄCKE - EN ALTERNATIV KISTDEKORATION
- Bårtäcket lånas ut till begravningar inom Värnamo församling. Här får vi läsa vem som har gjort det och hur det kom till.

18

TANKAR OM GUDSTJÄNSTEN
- Att våga hitta hem och låta det ta tid.

12

TID OCH RUM FÖR DET HELIGA
- Om gudstjänst, ett sätt att samlas inför Gud i både glädje och sorg.

8

CIRKELDANS
- För Heidi har cirkeldans varit viktigt under en lång tid. Här får vi veta mer om vad det egentligen är.

6

EN GEMENSKAP ATT VÄXA IN I
- Alf Heljemo berättar om varför han går i gudstjänst.

Församlingskväll

Vi lyssnar in framtiden

Tisdag 7 november kl 18-20 i
Värnamo församlingshem.

Vi hoppas kunna erbjuda en föreläsning och
fördjupande samta.

BARN OCH UNGDOM

BABYRYTMIKEN "TRYGGA RÄKAN"

i S:t Johannes kyrka, torsdagar förmiddag. Vi erbjuder två grupper, åldersindelningen är 3-8 mån och 8-16 mån vid start. Anmälan via svenskakyrkan.se/varnamo. Nya grupper varje termin

RYTMIKGRUPPEN "HIMMELBITARNA"

i S:t Johannes kyrka, måndagar 16.30-17.45. För barn 1-3 år tillsammans med vuxen. Anmälan via svenskakyrkan.se/varnamo. Nya grupper varje termin.

ÖPPNA FÖRSKOLAN "KYRKIS"

i S:t Johannes kyrka, öppet måndagar 09.30-12. För dig med barn i åldern 0-6 år. Vi leker, har sångstund, pysslar och så finns det fika till självkostnadspris. Öppen grupp, ingen anmälan.

AFTER SCHOOL

i S:t Johannes kyrka, måndagar 14.30-17. Blandade aktiviteter för barn åk 2-5. I Fryele församlingshem varanna onsdag kl 15-16.30. Blandade aktiviteter för barn åk 1-6.

AMASING

i S:t Johannes kyrka. Kören för dig i åk 8 och uppåt. Vi sjunger pop, gospel, ballader och lite vad vi önskar för tillfället. Måndagar 18-19.

SÖNDAGSSKOLA/BARNKYRKA

i S:t Johannes kyrka, i samband med gudstjänst söndagar kl 10. För alla barn från 3 år.

UNGDOMSGRUPPEN LUX

i Värnamo församlingshem, torsdagar kl 18.30-21. För ungdomar åk 8 och uppåt. Vi träffas för att umgås, fika, ha andakt och hitta på roliga grejer tillsammans.

TISDAGSGRUPPEN FUNKIS

i Värnamo församlingshem, var tredje tisdag kl 18.30-20. Roliga och blandade aktiviteter för ungdomar och vuxna med funktionsvariation.

Nyfiken på kristen tro?!

Välkommen att delta i en samtalsgrupp där vi tillsammans ger tid och plats för frågor om kristen tro, Gud och livet.

Plats & tid: Värnamo församlingshem 10 tisdagar kl 18.30-20.30, start 26/9.

Vi äter en enkel måltid tillsammans. Anmälan till 0370-300 400 eller via hemsidan.

100 årsjubileum Fryele syförening

Fryele kyrkliga syförening har varit verksamma i fantastiska 100 år. Det firas 1 oktober med Musikgudstjäns kl 16 i Fryele kyrka, följt av gemenskap i Fryele församlingshem.

Loppis 28 okt Kläder och Prylar

i samband med Friveckolördag kan du göra loppisfynd och fika på Hela människan, Pilgatan 5. Öppet kl 10-14. Alla intäkter går oavkortat till Hela människans verksamhet.

AXPLOCK

Måndagskvällar i S:t Johannes kyrka jämna veckor kl 18.30-20

Bokcirkel

18/9 - Kistbyggarna, av Morgan Larsson
16/10 - Kaféet vid världens ände, av John Strelecky
13/11 - Tisdagarna med Morrie, av Mitch Albom
11/12 - Tusen olevda liv finns inom mig, av Tomas Sjodin
Läs boken inför träffen. Skriv gärna ner frågor och reflektioner att samtala kring!

Varmprat

- en öppen samtalsgrupp om allt som känns angeläget.
2/10, 30/10 och 27/11

Ingen anmälan, bara kom!

Sopplunch

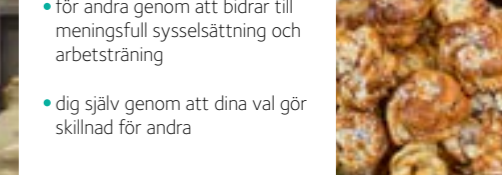
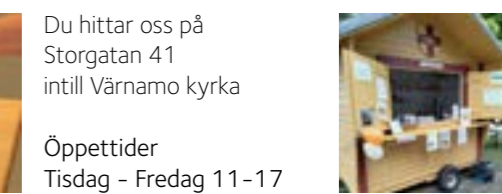
Nu bjuder vi in till sopplunch sista torsdagen i september, oktober och november. Välkommen till Värnamo församlingshem kl 12.05 den 28/9, 26/10 & 30/11

Du hittar oss på Storgatan 41 intill Värnamo kyrka

Öppettider
Tisdag - Fredag 11-17

När du handlar i rättvist butik, bidrar du till att göra gott för:

- miljön genom val av återbruk, närproducerat, fairtrade och ekologiska produkter.
- för andra genom att bidrar till meningsfull sysselsättning och arbetsträning
- dig själv genom att dina val gör skillnad för andra

NÄSTA NUMMER AV PAXAT KOMMER I SLUTET AV NOVEMBER

paxat

HEMSIDA OCH KONTAKTUPPGIFTER

På församlingens hemsida kan du läsa mer om våra verksamheter och hitta kontaktuppgifter om du har frågor. svenskakyrkan.se/varnamo.

Där hittar du bland annat information om; gudstjänster, körer, barnverksamhet, samtal, promenadgrupp, och mycket mer.

TANKAR OCH IDÉER!

Har du tips, tankar och idéer på sådant som du skulle önska att vi tar upp i tidningen. Du är alltid välkommen att höra av dig.

E-post: madelen.johansson@svenskakyrkan.se
Tfn: 0370-30 04 03

En gemenskap att växa in i

Varför går du i gudstjänst? Vad betyder gudstjänstrummet för dig? Det var några frågor jag hade med mig när jag träffade Alf Heljemo för ett samtal om gudstjänstens betydelse.

TEXT OCH FOTO: CHARLOTTE SÅLL

Vi möts först i Värnamo kyrka. För Alf är kyrkorummet viktigt, här känner han sig hemma. Han är aktiv som gudstjänstvärd, vilket innebär att han regelbundet har uppgifter i gudstjänsten, som exempelvis att ställa i ordning nattvarden, läsa texter och hälsa välkommen. Alf är pensionär efter att ha arbetat många år inom kommunens gatuförvaltning. Han är gift med Viktoria som han har träffat i kyrkans sammanhang. De möttes under en tid då det fanns cellgrupper i församlingen.

MEN ALFS VÄG till tron och ett kyrkligt engagemang har inte varit spikrak. Han är född i Värnamo och är döpt och konfirmerad i Värnamo kyrka.

- Konfirmationen gjorde starkt intryck på mig, berättar Alf.
- Likaså hade jag någon lärare i skolan som jag förstod var kristen och det hade en inverkan på mig.

Emellertid innebar hans tonårstid att han tyckte att livet tedde sig skrämmande och han hamnade i missbruksproblematik redan i unga år. I samband med en möteskampanj kom Alf tillsammans med några kompisar in i ett sammanhang där han fick lära sig mer om den kristna tron. Dock upplevde han att det ställdes så höga krav att han inte kunde leva upp till dem, och detta gjorde att han hoppade av.

- EGENTLIGEN KUNDE JAG JU INTE DET, hoppa av alltså, för har det börjat spira någonstans så har det, menar Alf.
Men efter att ha lämnat det sammanhanget började han dricka

igen och det livet kom att vara under många år. Så småningom fick han ett arbete som hjälpte honom att hålla huvudet över vattenytan, men efter en tid gick det inte längre. Alkoholen höll på att fullständigt ta kontrollen över livet. Då valde Alf att lägga korten på bordet och be om hjälp. Hans arbetsgivare bekostade en behandling för honom på Nämndemansgården i Skåne.

- DET TOG SKRUV för mig. Tolvstegsprogrammet är ett andligt program och för mig ledde det till ett beslut att ta kontakt med församlingen när jag kom tillbaka, och det gjorde jag. Och som man säger – på den vägen är det, berättar Alf.

Han har varit fri från missbruket sen dess och det är över tjugo år.

- På Nämndemansgården fick jag med mig många redskap för att klara ut livet, och det jag såg där var mycket av kristendom i praktiken.

Vi sitter alla i samma båt, vi behöver bli upplyfta och räddade, eller hur?

Han berättar att det för honom har gått upp och ner, även sedan han blev nykter. Han menar på att vi alla kämpar med olika saker i livet och det är sällan några solskenshistorier där vi går från totalt mörker till att allt är på topp.

- Vi sitter alla i samma båt, vi behöver bli upplyfta och räddade, eller hur? Oavsett om det är missbruk eller något annat som vi fastnar i.

Vi kommer fram till frågan om vad gudstjänsten egentligen betyder.

- Gudstjänsten är på ett sätt ett liv jag går in i och lever. När jag går till kyrkan på söndagen är det inte något som jag sitter och lyssnar på utan något som jag deltar i, man är med hela tiden. Alf tycker att liturgin, gudstjänstordningen, är viktig, och han berättar om att han har läst en del om att vår gudstjänstordning har rötter ända tillbaka till Gamla Testamentet, om framväxten av den kristna gudstjänsten genom århundraden. Vi konstaterar att den liturgiska formen kan bära innehållet i en gudstjänst. Alf erinrar sig också tankar som kyrkoherde Pär-Magnus delade på en församlingskväll.
- Evangelium är något som rör hela livet, det får vi leva i varje dag. För mig innebär gudstjänsten att få påfyllning genom Guds ord, i nattvarden, genom att delta och vara med.

Alf beskriver gudstjänsten som en gemenskap. Först och främst en gemenskap med Gud, men också med andra människor som deltar i gudstjänsten, och inte minst viktigt är det med kyrkkaffet som följer efter gudstjänsten. Att få fortsätta gemenskapen, pratas vid och dryfta olika saker. En annan gemenskap som Alf tycker är viktig är med kyrkvärdsgrupperna. Det blir en fördjupad gemenskap när man gör saker tillsammans kring gudstjänsten, ett sammanhang som betyder mycket.

Vi kommer också in på vardagsmässan som firas på onsdagskvällar med efterföljande bordssamtal och vi pratar om att en vardagsgudstjänst med sin lite enklare form kan vara ett sätt att hitta in i gudstjänstlivet. Kyrkorummet har stor betydelse för Alf samtidigt som han menar att gudstjänstrummet finns inom en. Den egna andakten i enrum är betydelsefull, och nu för tiden är det bara att sätta på datorn eller telefonen för att delta i en andakt.

JAG FRÅGAR ALF vad han skulle vilja säga till någon som är nyfiken på gudstjänsten och den kristna tron.

- Om du är nyfiken tycker jag att du ska komma till en gudstjänst och sätta dig i bänken. Du kan gärna sätta dig långt ner, bara du hör och kan följa med.

Han menar att det tar lite tid att växa in i gudstjänstlivet.

- Du ska inte sitta där en gång, inte två utan du ska sitta där 25 gånger. Sen kanske du börjar ana något och får en mersmak. Gudstjänsten är en kravlös gemenskap.

Just gemenskapen är något som återkommer i vårt samtal.

- Gemenskapen kring gudstjänsten är något som jag behöver, säger Alf. Som att komma hem.

- Den har jag levt på de här 20 senaste åren.

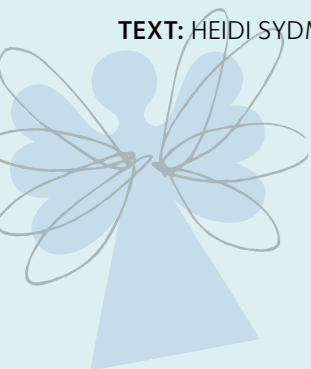

CIRKELDANS EN LÄNK TILL URKYRKAN

Växjö stift har vi dansat cirkeldanser/heliga danser i drygt 30 år, främst i Johanneskyrkan på Hovshaga, i Skogslyckan och i Växjö domkyrka, men även på många andra platser. Tallnäs stiftsgård har varit en viktig dansplats för många.

För mig är dansen en viktig del av livet, ett sätt för mig att tillbe, tacka och lovsjunga min Gud. Jag är diplomerad dansledare sedan många år tillbaka, och är van vid att hitta nya dansplatser överallt, i små kyrkor, i stora katedraler, i missionshus ute på landet, i källarlokalerna, på gräsmattor och på sandstränder.

TEXT: HEIDI SYDMARK

Dans i religiösa sammanhang är ingenting nytt. Redan i Gamla Testamentet finner vi belägg för detta: i Moses syster Mirjams dans vid övergången genom Röda Havet, i kung Davids dans framför Arken och i Psaltaren 87:7: Under sång och dans skall man säga: Alla mina källor är i dig.

FOTO: SUSANN PERSSON

Änglarnas himmelska dans

Kyrkofadern Clemens av Alexandria (150-216 e Kr) föreställde sig att änglarna i himlen dansade cirkeldans och att dansen var en hemlighet och ett mysterium. Han uppmanade därför människorna att möta änglarna genom fackeltåg och jordisk dans. Änglarnas himmelska cirkeldans framfördes i kyrkans kor av gudstjänstdeltagarna med biskopen i spetsen. Clemens av Alexandria beskriver en cirkeldans där deltagarna vänder sina ansikten mot himlen, sträcker upp sina händer och stampar med sina fötter. Biskopen Baseleios i Caesarea skriver på 300-talet e Kr: Kan det finnas något mer välsignat än att här på jorden imitera änglarnas cirkeldans?

Tider av förbud

Vi finner flera positiva uttalanden om dansen i kyrkohistorien, men från 500-talet och framåt kan vi också finna förbud av dansen i kyrkorummet. Förbudet visar i sig att dans verkligen har förekommit i den tidiga kristna traditionen. I Toledo år 539 förbjöds dans i samband med kyrkliga handlingar. I Auxerre

573 förbjöds gudstjänstdeltagarna att dansa kör-danser, liksom nunnorna förbjöds att sjunga. Men det var svårt för präster och lekmän att sluta dansa och sjunga. Trots förbud och fördömanden höll sig en levande danstradition envist kvar, på en del håll ända fram till våra dagar.

De heliga dansernas återkomst

Heliga danser utgör en del av en internationell dansrörelse, som under 1970-talet fick en renässans genom den tyske dansprofessorn Bernhard Wosien. Han var son till en luthersk präst, och ämnade först gå i sin fars fotspår. Han avbröt dock sina teologiska studier, eftersom hans verkliga kall var att bli dansare. Efter en framgångsrik danskarriär började han att samla in folkliga och religiösa danser. Hans dotter Maria-Gabriele Wosien, som är danspedagog och skribent, för idag sin fars verk vidare. Dans-formen Heliga danser/Cirkeldanser är etablerad i såväl i katolska som protestantiska kyrkor runt om i Europa.

I början av 1990-talet hämtade Maria Rönn, präst i Svenska kyrkan, hem det som kallades Sakraler Tanz eller Sacred Dances

från Europa. Hon direktöversatte till Heliga danser. Sedan dess har det utbildats ett par hundra dansledare i Sverige, och nu dansar åter gudstjänstbesökare i kyrkan igen!

För upplevelse, inte uppvisning

Dansen har en utformning som tydligt knyter an till det kristna mysteriet. Samtidigt finns många beröringspunkter med den tidiga folkliga dansen. I Heliga danser och Cirkeldanser, vidareutvecklas den folkliga dansens enkla grundsteg. Heliga danser är dans för inre upplevelse, inte för uppvisning. Till skillnad från till exempel liturgisk dans och lovsångsdans, är de Heliga danserna allas – de är inte till för professionella dansare. Alla ska kunna vara med. Jag har varit med där även människor som sitter i rullstol har deltagit.

Cirkeln är en uråldrig symbol för helhet och har alltid varit en naturlig form att dansa i. När människor fattar varandras händer fogas de samman till en helhet, samtidigt fogar cirkeldansen samman kropp, själ och ande i den enskilda människan.

Dans är ett andligt uttrycksmedel. Dess styrka ligger i den

icke-verbala kommunikationen mellan dansaren och Gud. För kristenheten i väst har läran och det talade ordet länge stått i centrum och fått dominera. Den östra kyrkan däremot, har lagt större vikt i den egna upplevelsen och därmed också bejakat kroppen.

Kroppen en del av själen

Dansens rytmiska rörelser och steg uttrycker tankar, känslor och handlingar. De inre bilder som skapas leder människan mot den gudomliga verkligheten och upplevelsen av enhet och helighet. Kroppen är inte bara något materiellt. Kroppen förnimmar och upplevelser lagras i kroppen. Detta kan väckas till liv av bland annat dans och musik. Det lilla barnet lär sig allting med kroppen och kroppens erfarenheter ligger till grund för den vuxna människans förhållande till sig själv. Utan den kroppsliga upplevelsen skulle människan ha svårt att förstå sådant som tid och rum, matematiska system och logiska sammanhang. Kroppen är inte avskuren från det vi ofta tillskriver själen; tänkandet, minnet och känslorna.

Dans är i grunden all rörelse, från barnets vaggande till prima ballerinas hisnande kropp. Vi har en tendens att inte leva ut hela vår rörelsekapacitet. Kroppen och själen ska inte vara varandras konkurrenter, de mår väl av att samspela. I kyrkan och gudstjänsten kommer nu dansen äntligen tillbaka, till det andliga uttryck som den en gång kom ifrån.

Heliga danser på vårt sätt

När vi möts har vår danscirkel ett centrum; kanske en skål med vatten, ett ljus, en blomma och en sten. Skålen står för Kristus, världens ljus och livets vatten. Den påminner också om de fyra elementen; vatten, luft, materia och eld. Vi dansar för vår värld. Den är full av orättvisor, våld och förtryck och behöver våra förböner. Vi bugar oss mot alla fyra väderstrecken, för att innesluta hela världen i dansen och bönen. Sedan tar vi varandras händer och dansar livsträdsstegen. Vi går in i ringen med lyfta händer. Vi dansar till olika musik; toner från det medeltida klostret i Montserrat i Spanien och från klostret i Taizé i Frankrike. Vi dansar till musik från den grekiska mässan och sjunger Kyrie Eleison – Herre förbarma dig. Vi dansar också till mer modern musik, som Ted Gärdestad och Laleh.

Danserna kan användas vid dop, bröllop, konfirmationer, begravningar, gudstjänster, barnkalas och 50-års-fester. Vi kan dansa en ingångsprocession i kyrkan, eller hemma med våra familjer, släktingar och vänner. Vid en begravning i Bergs kyrka, dansade vi en stilla dans runt kistan. Kvinnan som begravdes älskade dans, och hon och hennes döttrar önskade att få att dansa till avsked.

Att dansa är att lyssna inåt med hjälp av hela sin kropp, och kroppen minns – utan ord.

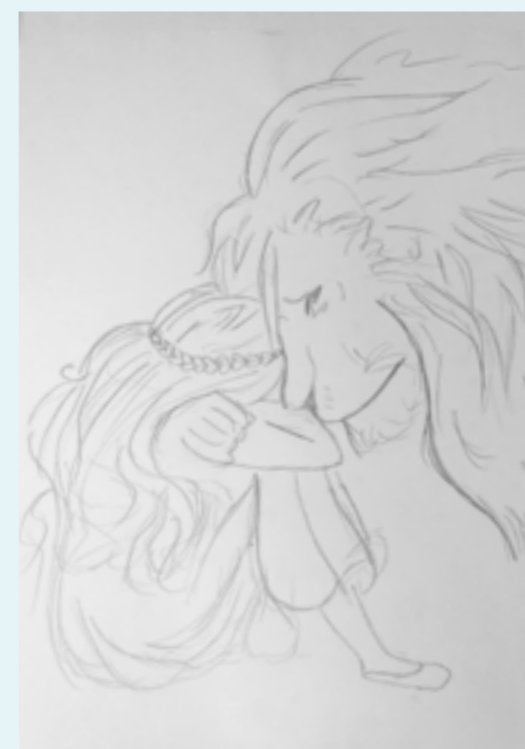
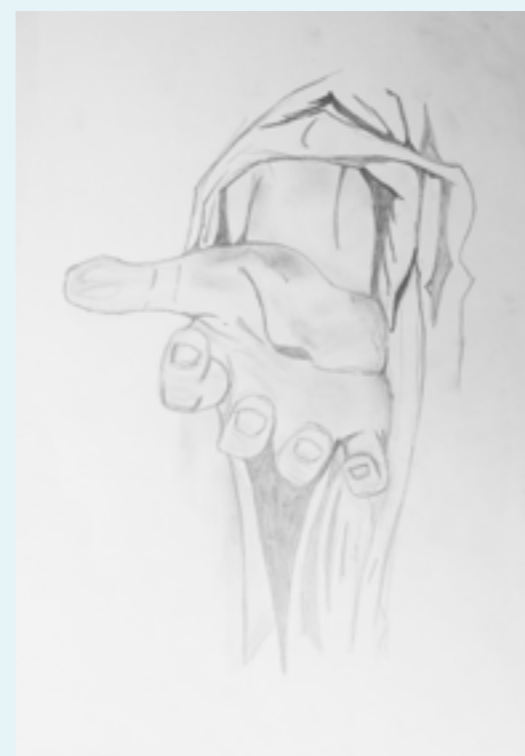

Heidi Sydmark, präst Värnamo församling från oktober.

Min förhoppning är att så småningom få dansa med er i Värnamo församling. Så håll ögon och öron öppna framöver. Tisdagen 10 oktober finns möjlighet att prova Heliga danser under fortbildningsveckan i Växjö stift, på S:t Sigfrids folkhögskola.

FOTO: SUSANN PERSSON

Vad får du för bilder när du tänker på Gud och Gudstjänst?

Vi bad Iris Schöneck, en av församlingens aktiva ungdomar, dela med sig av några teckningar. – Det var svårt att välja en bild, sa hon när hon lämnade in några olika till redaktionen.

Tack för fina teckningar! Du som läsare kanske också gestaltar genom olika konstformer eller hantverk. Hör gärna av dig till oss om du har något som du tror skulle passa i tidningen.

Allhelgona 3-5 november

Tid att minnas

Kyrkogårdarna 3 & 4 november

Värnamo

15-18 Uppståndelsekapellet är öppet för möjlighet till ljusständning och en stilla stund.

Vid kyrkogårdsförvaltningen serveras det fika och det finns möjlighet till samtal. Guidningar i krematoriet.

15-18 Vid Värnamo Södra kyrkogård, serveras det fika och det finns möjlighet till samtal. Endast fredag.

Fryele och Nydala

9-18 Kyrkan är öppen för ljusständning och en stilla stund.

Minnesgudstjänster 4 & 5 november

Lördag 16 Minnesgudstjänst i Nydala klosterkyrka.

Lördag 18 Minnesgudstjänst i Värnamo kyrka.

Söndag 16 Minnesgudstjänst i Fryele kyrka

FOTO: JONNA SVENSSON

Tid och rum för det heliga

Gudstjänst är ett sätt att stanna upp och mötas mitt i livet, tillsammans inför Gud, i sorg och glädje, i vardag och till fest. Det är en stund att tillsammans sjunga, be, tacka, fördjupa oss i bibelns ord och ta emot det goda som Gud vill ge oss. Det är ett sätt att fylla på själen, få vägledning och tröst, och växa som människa och kristen. Det är också en gemenskap där vi kan stötta, hjälpa och betyda något för varandra – bara genom att vara där! Det kan kännas högtidligt och allvarligt, men också avslappnat och lättsamt. Alla känslor rymms i ett kyrkorum!

Den vackra interiören, de fantastiska föremålen och textilierna har skapats för att påminna om Guds, himlens och skapelsens storhet och skönhet. Gudstjänsten är en rastplats för själen, där vi kan lägga undan alla krav och förväntningar och bara vara oss själva. Vila i stunden och njuta av ögonblicket, hänga med i flödet.

De flesta av oss har säkert varit på många gudstjänster genom livet, när vi tänker efter. För gudstjänst är inte bara när vi samlas på söndagarna i våra kyrkor, utan även dop, vigslar, konfirmationer och begravningar är gudstjänster, liksom helg-målsböner och musikandakter.

En söndagsgudstjänst i Svenska kyrkan kan firas som gudstjänst (utan nattvard) eller högmässa/mässa (med nattvard).

Grundordningen är densamma:

Samling	inledningsord och psalm
Ordet	bibeltexter, predikan och förbön
Måltiden	nattvarden, när det är mässa
Sändning	välsignelse och sändningsord.

Samtliga delar ingår psalmer som passar till söndagens och texternas tema. Det händer något nästan hela tiden och vi får aktivt delta genom att läsa med i texterna, sjunga med i psalmerna, tända ljus i ljusbäraren och, om vi firar mässa, vandra fram mot altaret för att ta emot nattvarden. Hur vi använder kroppen och rör oss i kyrkorummet under gudstjänsten, är ett sätt att gestalta det som sker. Människan är kropp, själ och ande, och i gudstjänsten måste hela härligheten få plats – hela människan och alla våra sinnen. Gudstjänsten är som en lek inför Guds ansikte, brukar man ibland säga.

Som sagt inledningsvis är gudstjänst ett sätt att samlas inför Gud i både glädje och sorg – ja, i livets alla skeden. Så välkommen att fira gudstjänst i våra kyrkor!

TEXT: ULRIKA ZWAARD

TILLSAMMANS FÖR VÄRLDENS BARN

FOTO: JOSEFIN CASTERYD/IKON

Fatma är 8 år. Hon är nästan blind, har nedsatt hörsel och kan inte gå. Men tack vare en rullstol och anpassad skolgång kan hon gå i skolan varje dag.

Världens Barn är en insamlingskampanj för alla barns rätt till hälsa, skola och trygghet. Varje år engagerar sig tusentals människor för att samla in pengar. En del av pengarna från kampanjen går till Act Svenska kyrkans arbete för barn med funktionsnedsättningar i flyktinglägren i Dadaab, Kenya.

Var med du också!

svenskakyrkan.se/act/varldens-barn

RIKSSAMLINGEN
Världens Barn
Radiohjälpen 90 1950-6

act
Svenska kyrkan

MORGONBÖN

MÅNDAG-FREDAG

Vi firar morgonbön i Värnamo kyrka 09.00. Sänds även digitalt via Facebook och Youtube

MÄSSA/GUDSTJÄNST

TISDAG

Mässa med efterföljande frukost i S:t Johannes kyrka 08.15

ONSDAG

Mässa i Värnamo kyrka 18.00 följt av samtal i Rättvist Butik och Café.

TORSDAG

Reflexmässa i S:t Johannes kyrka 18.00 28/9, 26/10 och 23/11.
– en mässa med och av ungdomar men för alla.

SÖNDAG

Mässa i S:t Johannes kyrka 10.00
Högmässa i Värnamo kyrka 11.00
Gudstjänst/mässa i Fryele kyrka 16.00
3/9, 17/9, 1/10, 15/10, 29/10, 5/11, 19/11, 3/12, 17/12, 24/12 (kl 17), 25/12 (kl 07), 31/12.

Nydala klosterkyrka
Minnesgudstjänst 4/11 kl 16
Samling vid krubban 24/12 kl 11

MÖTESPLATSER

PROMENADGRUPP

Måndagar 14.00. Vi samlas vid Prostsjöns parkering, går en runda och avslutar med eget medtaget fika.

ÖPPET HUS – S:T JOHANNES KYRKA

Onsdagar jämna veckor 14.00–16.00
Mer information kring olika programpunkter hittar ni på affischer och vår hemsida.

SOPPLUNCH

I Värnamo församlingshem sista torsdagen i månaden sep-nov 12.05.

MÖTESPLATS FRYELE

Fredagar 10–12
i Fryele församlingshem. Fika finns att köpa till självkostnadspris.

AFTERNOON TEA

Torsdag 16 november 18.00 i Fryele församlingshem. Per-Erik Åbom berättar om epidemier förr och nu.

HEMMA HOS DIG – BESÖKSTJÄNST

En mötesplats för dig som önskar att kyrkan kommer till dig, när du inte har möjlighet att komma till kyrkan.
Ring till församlingsexpeditionen på 0370-30 04 00 och fråga efter Besökstjänsten. Är vi ute på hembesök, ringer vi upp dig snarast och kommer överens om en tid.

SAMTAL/FÖRDJUPNING

NYFIKEN PÅ KRISTEN TRO?.

Vi dela tankar och funderingar med andra om mening och liv. Vi hoppas kunna starta en samtalsgrupp för detta under hösten. Är du intresserad att vara med, hör av dig till Församlings-expeditionen 0370-30 04 00.

BOKCIRKEL OCH VARMPRAT

Måndagskvällar i S:t Johannes kyrka jämna veckor kl 18.30–20

Bokcirkel

18/9, 16/10, 13/11 och 11/12
Se vilka böcker på sidan 5.

Varmprat – en öppen samtalsgrupp om allt som känns angeläget.

2/10, 30/10 och 27/11
Ingen anmälan, bara kom!

VANDRING GENOM KYRKOÅRET

Onsdagar 18.45 i Rättvist butik & café efter veckomässan i Värnamo kyrka. En samtalsgrupp där samtalet utgår från den vecka i kyrkoåret vi befinner oss i – tro och liv, texter och traditioner. Kom, med eller utan förkunskaper. Enkelt fika går att köpa.

BOKSAMTAL I FRYELE

Söndagar ca 17, efter mässan i Fryele kyrka möts vi till samtal utifrån Martin Modéus bok "Finna bönen som redan finns".

FÖRSAMLINGSKVÄLL

7/11 i Värnamo församlingshem 18–20
Föreläsning och samtal.

Tillsammans funderar vi över församlingens vägar framåt. Visioner och tankar, oro- och glädjeämnen.

LUNCHMUSIK

Onsdagar kl 12.05 i Värnamo kyrka
13/9 Gottfrid Novak, violin
Annie Hultstein, klaver
27/9 Annie Hultstein, orgel
11/10 Jesper Glans, orgel
25/10 Nadja Izotova, flygel
8/11 Hans Hellström, trumpet
Katarina Johansson, klaver
22/11 Johanna Lindberg och Jonathan Erlingsson, sång och flygel
13/12 Annie Hultstein, orgel

OCH MYCKET MER!

HEMSIDA OCH KONTAKTUPPGIFTER

På församlingens hemsida kan du läsa mer om våra verksamheter och hitta kontaktuppgifter om du har frågor.
svenskakyrkan.se/varnamo.

Där hittar du bland annat information om;

- körer,
- barnverksamhet,
- enskilt samtal
- Pelarsalen
- Rättvist butik, café & seconhand
- och mycket mer.

MUSKGUDSTJÄNST/
KONSERTER

Söndag 24 september kl 18 i Värnamo kyrka
"Höstvindar" – konsert med MQ Blåsarkvintett.

Söndag 30 september kl 18 Nydala klosterkyrka
Körkonsert med The Eighteen "Faith is heaven". En musikalisk pilgrimsfärd genom århundraden med musik från Purcell och Tallis, till Bruckner och Britten. Ensemblen leds av Ricky Burton

Söndag 1 oktober 16 Fryele kyrka
Musikgudstjänst, medverkan av Martin Langer, trumpet och Lennart Langer, valthorn, Efter mässan välkomnar Fryele kyrkliga syförening till förtäring och gemenskap i Fryele församlingshem.

Söndag 7 oktober 18 i Värnamo kyrka
Höstkonsert med Maja Björk, Anki Albertsson och Adan Brown. Entrébiljett behövs. Se mer info på hemsidan.

Söndag 29 oktober 18 i Värnamo kyrka
"En handfull dagar" – ett requiem tonsatt av Eva Kunda Neidek. Johanneskören och kyrkokören medverkar tillsammans med musiker och dirigent Anette Wettebrand.

10 november 22.30 i Värnamo kyrka.
Nocturne – stilla brassmusik i sen aftontimma med Swedish Central Band of the Salvation Army
Dirigent: Fredrik Råström

Söndag 19 november 18 i Värnamo kyrka
Konsert med Värnamo kammarorkester, som bjuder på musik av L. Corini, F. Manns och W. A. Mozart.

Gilla oss på Facebook, följ oss på Instagram – [svkvarnamo](https://svkvarnamo.se), eller håll utkik på svenskakyrkan.se/varnamo för uppdaterad information.

ÖPPETTIDER EXPEDITIONEN

Våra telefontider är:

Måndag 10-12
Tisdag 10-12
Onsdag Stängt
Torsdag 10-12
Fredag 10-12

Telefon: 0370-30 04 00

Kontaktuppgifter till enskilda anställda finns på vår hemsida svenskakyrkan.se/varnamo. Eller ring växel, så kopplar vi dig.

Vi svarar även på kyrkogårdsärenden.

Det går också bra att maila till oss: varnamo.forsamling@svenskakyrkan.se

ÖPPETTIDER RÄTTVIST BUTIK, CAFÉ O SECOND HAND

Butik, café o second hand,
Storgatan 41
Tisdag - Fredag 11-17

Samtal i sorg

Att förlora någon närstående är en omvälvande händelse, som förändrar livet för alltid. Det finns inga ord eller handlingsplaner som lindrar sorgen.

Vår erfarenhet säger oss, att det enda sättet att komma igenom sorgen är att gå igenom den. Det är en tung väg att gå och det kan vara gott att möta andra som är i samma situation.

Välkommen att anmäla dig till höstens samtalsgrupp! Du deltar i en mindre grupp, som möts vid sex tillfällen i Värnamo församlingshem med start 27 september.

Ritha Gavelli 0370-30 04 23
ritha.gavelli@svenskakyrkan.se

Du är inte ensam. Ring!

I Svenska kyrkan finns utbildad personal som erbjuder samtalsstöd. Oavsett tro eller livsåskådning är du välkommen till enskilda samtal. Det kan gälla svårigheter som berör; relationer, tro, kris, livsfrågor, förlust av någon som stått dig nära, eller om du bara behöver någon att prata med. Vi för inga journaler, vi har tystnadsplikt och samtalen är kostnadsfria.

Svenska kyrkan i Värnamo

0370-30 04 00

För direktkontakt med någon av våra diakoner, präster eller socionom. Se kontaktuppgifter svenskakyrkan.se/varnamo/kontakt

Kyrkans SOS

0771-80 06 50

Eftermiddag, kväll alla dagar

Jourhavande präst

kopplas via 112

Kvällar och nätter

Samtalsjour för döva via bildtelefon

Tider och mer info:

svenskakyrkan.se/samtalsjour-for-dova-via-bildtelefon

*Så klä mig med
din nåd, du är
min Gud.*

1. Som bonden tar ett fång av markens gröda och lyfter den i tacksamhet mot Gud, så bär jag fram min vardagstyngd och möda och låter den stå naken inför Gud.

2. Min tro bär inga dyrbara juveler. Jag kommer utan smycken till ditt hus. Mitt liv är bara längtan, bara hud: så kläd mig med din nåd. Du är min Gud.

SV.PS 770
TEXT: Y. Eggehorn (1991)
MUSIK: F. Sixten.

Tankar om gudstjänsten

Vi sitter vid kyrkkaffet i en förortskyrka i Stockholm. Vi känner inte varandra, men talar ledigt om ditt och datt och så kommer vi in på våra tankar om gudstjänsten. En runt bordet säger då, att det finaste är när man efter predikan får en stund av tystnad. Då hinner man tänka efter vad texterna och predikan handlade om. Och sen, när det sjunkit in, då tänder man det stora Kristusljuset – precis som det inombords ibland kan lysa upp när en predikan landar och talar rätt in i ens liv, säger han. Detta är den starkaste delen av gudstjänsten för honom.

Det stora massiva träbordet

Eftersom jag själv sen många år återkommer till denna kyrka när jag har möjlighet, så funderar jag på vad som är starkast för mig. Att gudstjänsten inleds med att vi tillsammans ber dagens psaltarpsalm? Ja det är fint, det är som om man får sätta sin inre kompassnål rätt igen och påminnas om varför vi har samlats, det är starkt. Men starkast för mig är ändå när vi går fram till det stora bordet som utgör kyrksalens altare. Det stora massiva träbordet gör det tydligt att det är en måltid vi delar och deltar i. Precis som Jesus och lärjungarna en gång satt till bords den där kvällen, precis så samlas vi, stora som små, unga som gamla och tillsammans tar vi emot nattvardens bröd och vin. Ja att få dela nattvarden vid gästabudsbordet, det är den delen av gudstjänsten som är starkast för mig. Och jag känner mig hemma här.

Under åren har det bytts personer på alla de olika tjänster som finns i denna församling. Människor kommer och går. Men gudstjänsten består. Den har ändrats ytterst lite. Den har en stomme som bär. Den är som en katedral att gå in i med högt till tak, vackra utsmyckningar men samtidigt robust och rejäl, - en byggnad som står och som tål att olika människor kommer och går vidare.

En nybörjare

Det är inte självklart att känna sig hemma i en gudstjänst. Jag minns gudstjänsterna inför min konfirmation på 1970-talet. Jag hade ett genuint intresse, och en tro. Men gudstjänsterna – de förstod jag mig inte på. Jag var ovan. En absolut nybörjare. Det talades ett annat språk, tyckte jag, ”kyrkiska” och ”Det här var det tråkigaste jag varit med om...” de orden ekade i mitt tonårs huvud där jag satt i min bänk de tio obligatoriska söndagarna. Jag hade ingen tanke på att återvända efter konfirmationen.

Hur många upplever det så idag? Hur är det att komma helt ny och ovan till en gudstjänst?

Sen hösten 2022 är jag tillbaka i min konfirmationskyrka, i Värnamo Kyrka, men nu behärskar jag en hel del ”kyrkiska”. Jag vet vad man gör, jag förstår vad man säger och varför. Det som var så främmande när jag var tonåring har blivit mitt språk. Kyrkans tradition har jag vuxit in i, men det har tagit tid. Och när jag nu sitter i bänken under gudstjänsten känner jag glädje över att man varje söndag delar nattvardens bröd och vin här. Jag känner mig lika hemma som i förortskyrkan. Det finns en stomme som bär, en gemenskap och ett alvar, och just i denna gudstjänst broderar man gärna ut lite snarare än förenklar. Tänk om mitt tonårs jag hade kunnat se in i framtiden: Du kommer tillbaka, vill jag säga till henne. Det här är bara början!

Något att upptäcka

Idag upplever jag Kyrkans tradition som rik och spännande. Det finns fortfarande mycket att lära sig, mycket att pröva och upptäcka. Och jag funderar på om vi kan vi stå ut med att vi inte förstår allt, kan vi ha något att upptäcka i gudstjänsten och utvecklas med under livet? Kan vi få ha det så att olika gudstjänster tilltalar oss under olika perioder i livet?

Jag har mött andra som vuxit upp i Svenska Kyrkan och som valt att söka sig till någon av frikyrkorna där de har funnit en friare bön, tungotal, svängig musik och längre predikoserier över valda teman. Och jag har mött de som vuxit upp i frikyrkor som uppskattar att lite anonymt få komma till Svenska Kyrkans mer återhållsamma gudstjänster och bara vara med tyst och stilla.

Har du funnit en gudstjänst som möter dig där du är? Eller vågar du söka en utmaning, söka något ovan och nytt och se hur du med tiden trivs med det?

För hur det än ser ut i ord, i form, i musik och uttryck är det samma sak vi samlas kring: evangeliet. Vi samlas för att tron förklarar oss och vi behöver varandra för att leva. Vi behöver få höra om Guds handlande och väg i världen, vi behöver få ta emot och dela bröd och vin, precis såsom Jesus delade det med sina lärjungar. Vi behöver få be tillsammans, ta emot förlåtelse och välsignelsen och få vägledning. Och vi behöver få sjunga oavsett hur falskt eller klen vår röst är, det här är ingen uppvisning. Det här är ingen föreställning, det är en stund tillsammans. En gudstjänst.

TEXT: KATARINA ÖSTERHOLM

FOTO: MADELÉN JOHANSSON

Miljögruppen tipsar!

Svenska kyrkan har samlat ihop och även tagit fram mycket material om miljö, klimat och skapelsen. Det finns på hemsidan www.svenskakyrkan.se och i menyn kan du bläddra dig fram till Vårt arbete och sedan Hållbar utveckling. Där kan du bland annat hitta Andakter för Skapelsetid som följande texter är hämtade ur.

”Vi samlas i Guds: Faderns, Sonens och den heliga Andes namn för att be och reflektera över hur vi kan ta ansvar för jorden, vårt gemensamma hem. Vi gör det med en förhoppning om att det ska sätta oss i rörelse och leda oss till handling.”

Förslag på psalm: 916 Ge mig en plats där jag kan växa

Förslag på textläsning: Efesierbrevet 4:1-6

”Tänk om det är så, att vi får vara med och skapa i Guds pågående skaparverk. Vi får väcka liv i hoppet om att förändring är möjlig. Hopp och handling hör ihop. Det är många kursändringar som är nödvändiga för att vi ska kunna visa omsorg om jorden. Vi hör alla ihop och vår framtid delas av alla.

Enheten i Kristus består av trädgårdens mångfald. Trädgården som är byggd av eko istället för ego. Eko kommer från grekiskans ”hus”/”boning” och handlar om att ge människor och natur plats så att allt kan växa på ett hållbart sätt. Ego handlar däremot om att se till sina egna intressen före andras, eller människors intressen före naturens.

I Guds närhet kan vi människor få blomstra som perfekta blommor. Vi har olika förutsättningar, men tillsammans bildar vi en vacker trädgård.

Jesus var en maskros som trängde igenom asfalten och visade att de som bestämmer mest behöver tänka på de som bestämmer minst. Låt oss inspireras av detta i varje möte.

Tack Gud för allt det vackra som du har skapat och att det i din trädgård finns en myllrande mångfald. Gud, du som har satt oss att värna jorden som är vårt gemensamma hem, gör oss till goda förvaltare. Sätt oss i rörelse och sänd oss ut med hopp och mod till de människor som vi möter i vår vardag.”

Den sista meningen vill vi gärna upprepa och handla efter:

Sätt oss i rörelse och sänd oss ut med hopp och mod till de människor som vi möter i vår vardag.

Vi kan göra det med små enkla medel. Främja den biologiska mångfalden i vår närhet, handla second hand, källsortera, dela med oss, samordna, samarbeta, köpa miljövänligt, köpa mindre. Alla kan vi bidra med hopp och handling.

/Miljögruppen i Värnamo församling

FOTO: JENNY ARVIDSSON

”Jesus var en maskros som trängde igenom asfalten och visade att de som bestämmer mest behöver tänka på de som bestämmer minst. Låt oss inspireras av detta i varje möte.”

Nyfiken på kristen tro?!

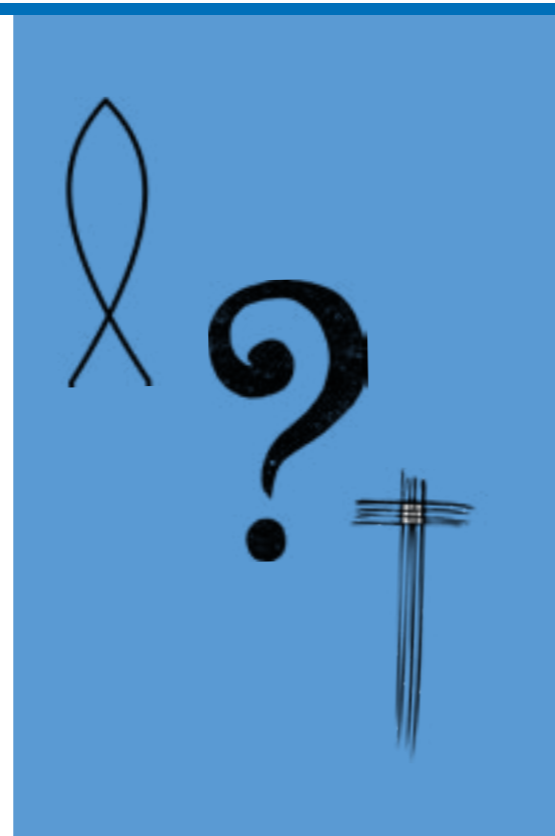
Välkommen att delta i en samtalsgrupp där vi tillsammans ger tid och plats för frågor om kristen tro, Gud och livet. Det är en öppen, informell och ärlig plats för att utforska och diskutera livets stora frågor tillsammans.

Plats & tid: Värnamo församlingshem 10 tisdagar kl 18.30-20.30, start 26/9.

Samtalsledare: Pär-Magnus Möller, med flera.

Vi äter en enkel måltid tillsammans.

Anmälan till 0370-300 400 eller via hemsidan.

MISSAT ATT ANMÄLA DIG?

Det finns fortfarande möjlighet att haka på Konfa i Svenska kyrkan fram till vårt första läger 6-8 oktober.

Kontakta David Lindén på telefon 0370-30 04 11 eller via e-post david.linden@svenskakyrkan.se. Du hittar även mer information på svenskakyrkan.se/varnamo

Ps. Du vet väl om att det är helt gratis att konfirmera sig i Svenska kyrkan Värnamo.

Svenska kyrkan
VÄRNAMO

	STÅR BESTÄMD STÄLLS INFÖR					UPP-GIFTER VILL INTE EREMIT	LITE LÅNGRE FRAM	BLOCK FÖRR KRYPIN	DEN FÖRSTA LJUSBÄRAREN KOM TILL DÅR		
							BERÄK- NANDE				TVÅ PINNAR ÄR EN I SLALOM
	FALLER IHOP						MODERN EXEMPEL- VIS	TELEFON- PROGRAM RÄDDARE			
	KAN MAN OLLE I GRIND			EN FÖR- MÅGA	NARNIA- LEJON		ÅSKÅD- LIGGÖR		ÄMNER LÄGGER I ÖLIKA HÖGAR		
						KNYCKA					
INGEN NÄR DET GÅR I ETT								LUFT- SPRÅNG			
5:14 NI ÄR VÄRLDENS	BÜÖRN- LÄT		OFRIHET	VITVARA	HELA BUNTEN DANS			ÅTER- STÄLLD			LÄMNAD ÅT SITT ODE
							RYMD- VARELSE	SES MED BÄTT- RING			RYMMER MÅNGA
OM- DÖMES- GILL	ALPACKA- PALS				RID- SKOLE- STAD FADÅS			TILLSLAG	PAUL SARTRE		
					SES MED PEPPAR OCH GRÖN			FÖR- BINDELSE	BAND IHOP	KAN FEBER FRÅM- KALLA	
HELHET	KAN MAN KASTA ETT	FOT- FÄSTE					SMUTS- KASTA				
LETAR SPAR- SAM EFTER	VÄDER- LJUD	STOPPA I JORDEN			LJUS- MASSA DÄLIGT BETYG				LISTVERK INGEN VANLIG SAK		
						KOSTYM- NISSE ÅGER NOG FLERA	STANK GÅR MOT SITT SLUT			PRESENS	ETT ANNAT ORD FÖR KYRKANS SOCIALA ARBETE
KAN BLAND- NING VARA					MINI- MALA ÄR RUT DEL AV			RIKTNING	FÖR TUNGA		SOM SIFFRAN ÄR KORT
GOBI	STRECK- KOD		HELGONATTRIBUT							HUSREST MITT- DELEN	
			BLEV BORT- GLÖMD	SKA MAN VÄL PASSA					FRAG- MENT TA EN TUGGA		
SKOG OCH MARK					GER PANT ÄTER- KLANG			AFFÄR UTAN KRUS- DULLER			RÄTT- SAK
				PÄRNU- BO				OVER- FLOD AV TILLGÅN- GAR			
TRIVS I VATTEN	SÄTTA FART SOM RÄVEN						TALL- RIKEN				KOMMA FRÅM TILL
TROPISK VÄXT				INGA VISOR			HAR MÖJLIG- HET			VISAR VÄGEN	

GRATTIS

Tack till alla korsordslösare som skickade in sina svar på det senaste korsordet. Vi gratulerar vinnarna: Suzanne Friberg, Rose-Marie Söderström och Bo Wänestig

Rätt svar i nr 2, 2023: Här får vi leva

HÖSTKRYSS

Lös korsordet och skicka in meningen du får fram i de färgade rutorna. Kom ihåg att ange din adress så att vi kan skicka eventuell vinst.

Sänd in lösningen till:
Svenska kyrkan, Box 624, 331 26 Värnamo

...eller mejla lösningen till:
varnamo.forsamling@svenskakyrkan.se

VI VILL HA DITT
SVAR SENAST
DEN 1 NOVEMBER!

TRE VINNARE FÅR
VARSITT PRESENTKORT
PÅ 100 KR I RÄTTVIST
BUTIK OCH CAFÉ.

Bårtäcke - en alternativ kistdekoration

”För att ge församlingsborna möjlighet att välja en annan form av kistdekoration än blommor, har Värnamo församling anskaffat ett Bårtäcke.” står det i en inbjudan från Kyrkogårdsnämnden daterad 1988. Vem inbjudan var tänkt till framgår dock inte.

TEXT OCH FOTO: JENNY ARVIDSSON

På 1980-talet väcktes intresset för bårtäcken på nytt, då var det nästan 100 år sedan det användes senast. Det verkar ha varit flera idéer som ledde fram till detta. Dels var det ekonomiska och miljömässiga aspekter, men även en tanke om att utsmyckningen skulle kunna vara lika fin för alla.

Förr stod kistan ofta öppen i hemmet i några dagar och när den sedan fördes till begravningsgudstjänsten lades ett så kallat bårtäcke över kistan. Det kunde vara en matta, en tjock filt eller liknande. En del familjer hade egna, särskilda bårtäcken, ibland rikt dekorerade. Enligt gamla protokoll fanns det ett bårtäcke i dåvarande Fryele församling som skänkts av en församlingsbo

Efter hand blev kistorna mer påkostade i material och utsmyckning och seden med likvaka togs ur bruk. Seden att smycka kistan med blomsterdekorationer ökade också i takt med mer utsmyckade kistor. Så blev bårtäcken nästan enbart något som användes vid kungliga begravningar.

Ull lin och guldtrådar

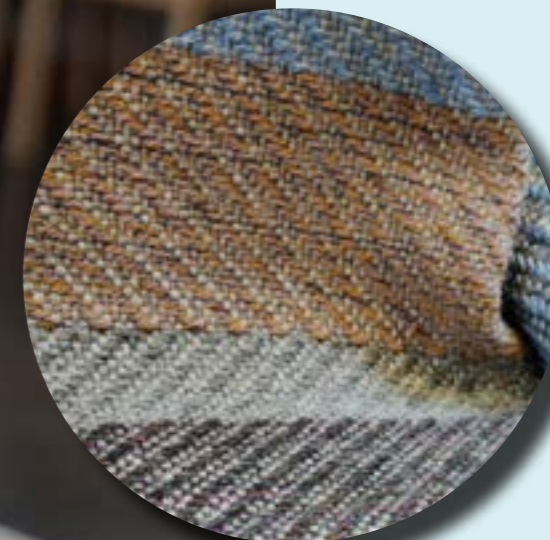
Den 16 februari 1988 sammanträdde Bårtäckekommittén i Värnamo församling för första gången. I den ingick representanter från kyrkogårdsnämnden och kyrkorådet samt kyrkogårdschefen och kyrkoherden. De skulle arbeta fram ett förslag till bårtäcke och dess användning.

Offerter togs in från flera välkända ateljéer och till slut föll valet på Alice Lund textilier AB i Borlänge och med design av Dagmar Lodén i Leksand. Materialet i bårtäcket är ull och lin och brodyren av guldtråd är utförd i snärjteknik.

Bårtäcket lånas ut till begravningar inom Värnamo församling oavsett om själva begravningsakten är i Svenska kyrkans ordning eller exempelvis frikyrklig eller borgerlig. Det läggs på kistan innan ceremonin och ligger kvar under hela begravningsgudstjänsten. Om begravningen avslutas med utbärning till graven, tas bårtäcket av innan kistan förs ut ur begravningslokalen.

TEXT & FOTO: JENNY ARVIDSSON

För att bårtäcket ska fortsätta vara i gott skick och kunna användas i många år till, behöver vi fortsätta att vara rädda om det. När bårtäcket används finns det möjlighet att placera handbuketter vid sidan om kistan och själva bårtäcket används i stället för annan kistdekoration. Mullen, som prästen använder under begravningsgudstjänsten läggs på en skyddande duk.

Den som önskar använda bårtäcket vid begravning meddelar antingen begravningsbyrån eller församlingen detta. Det är helt kostnadsfritt och ett fint alternativ till kistdekoration.

KYRKOGRÄDSFÖRVALTNINGEN INFORMERAR

För oss är säkerheten viktig. Vi testar hållfastheten hos gravstenarna, rensar bort trasiga föremål från gravarna och håller gångarna fria från grenar och löv. Du kan hjälpa till genom att inte ta bilen in på kyrkogården, använda säkra blomvaser och ta hem saker som lagts bakom gravstenen.

TEXTIFYLNING

Om färgen i texten har bleknat på gravstenen kan kyrkogårdsförvaltningen hjälpa till med textifyllning under vinterhalvåret. Ifyllning med bladguld kostar 53 kronor per tecken och ifyllning med annan färg kostar 27 kronor per tecken. I kostnaden ingår både färg och arbete. Hör gärna av dig för offert!

OLYCKSRISK MED GLAS

Kyrkogårdspersonalen tar bort ljus och vasar av glas på grund av olycksrisken. Dessa glasljus och vasar går lätt sönder och glas hamnar då i planteringsjorden där man riskerar att skära sig. Vatten som regnar in i ljus och vasar gör att dessa sprängs när det blir minusgrader. De kan även gå sönder om de faller eller blir tillstöta. Vi ber därför er som smycker era anhörigas gravar att inte placera föremål av glas på graven.

GRAVLYKTOR

Allhelgonatid är också ljuständartid. Tänk på säkerheten! Ljus som står nära varandra kan övertända och vara en stor brandrisk. Tänk på att välja en lykta som står stadigt och klarar både stark kyla, väta och hård bläst. Lyktan får gärna stå kvar hela vintern, men vi önskar att man plockar bort den innan eller i samband med påskhelgen. Sätt gärna namn på gravlyktan så att vi vet var den hör hemma eftersom vi ibland hittar lyktor på oväntade ställen.

Många använder sig av batteridrivna ljus och vi vill passa på att påminna om att dessa måste lämnas in som miljöfarligt avfall eftersom de kan innehålla bly och kadmium. Förvara inte lyktor eller andra saker bakom gravstenen. Dessa

saker är i vägen när vi rensar häckbäddarna och är lätta att snubbla på när häckarna klipps. Personalen ställer fram sakerna i planteringsytan som en uppmaning att ta hem sakerna. Vi är tacksamma om alla hjälper till med detta.

TACK!

Nu blev det kanske många pekpinningar, men TACK för att ni hjälper oss att skapa en fin kyrkogård och en säker arbetsmiljö för personalen!

ALLHELGONA

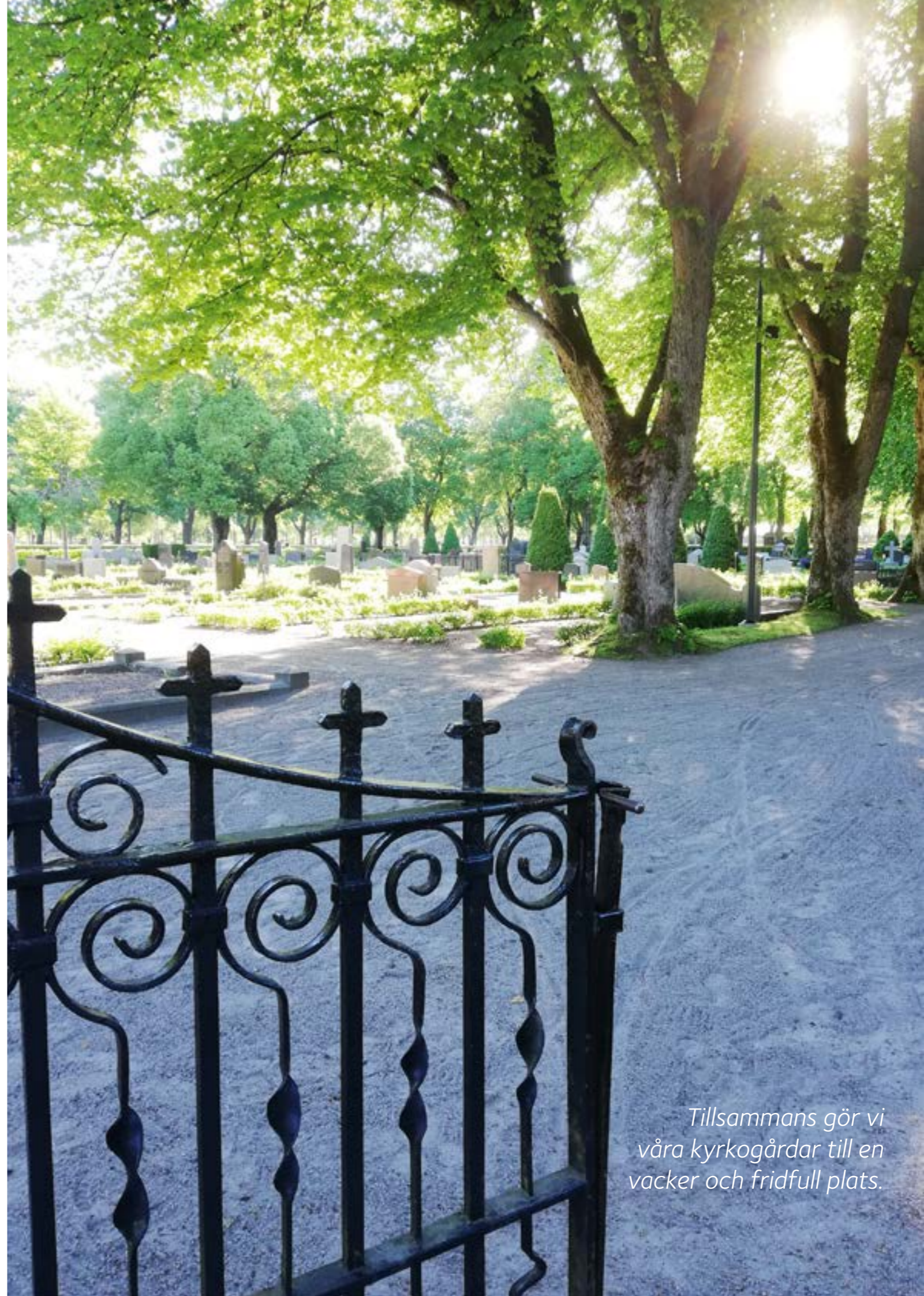
Välkommen till öppet hus på kyrkogårdsförvaltningen fredag och lördag vid Allhelgonahelgen. Vi bjuder på fika och det finns möjlighet till samtal. Kapellet är öppet för ljuständning och en stilla stund. Det erbjuds även guidade turer i krematioreit. För mer information se hemsidan, annonsering och sociala medier när det närmar sig.

TEXT & FOTO: JENNY ARVIDSSON

EXPEDITIONEN HAR ÖPPET

mån-tis 10.00-12.00
tors-fre 10.00-12.00
Telefon: 0370-30 04 70

Kyrkogatan 17, Forsamlingshemmet
e-post: varnamo.forsamling@svenskakyrkan.se

*Tillsammans gör vi
våra kyrkogårdar till en
vacker och fridfull plats.*

Tack!

Kanske gillar du något av allt det som Svenska kyrkan i Värnamo gör? Dop, vigsel, gudstjänster och begravning är bara en bråkdel. Du som är medlem och betalar kyrkoavgift gör allt detta och mycket mer möjligt:

AFTER SCHOOL i Värnamo eller Fryele och en massa andra aktiviteter för barn. **GEMENSKAP OCH AKTIVITETER** för unga. **HEMBESÖK** och sjukhusbesök för att stötta äldre, sjuka eller människor som på något sätt befinner sig i kris. **MUSIK** med körer, konserter och musikgudstjänster för barn och vuxna. **JOURHAVANDE PRÄST** som människor i krissituationer kan kontakta.

SAMTALSGRUPPER för den som förlorat någon nära anhörig och de som sörjer. **I KRISITUATIONER** kan Svenska kyrkan stötta med kriscentrum och samtalsstöd. **SJÄLVVÅRDSSAMTAL** när livet känns tufft och du behöver någon att prata med. **STÖD TILL ARBETSLÖSA** genom projektet Pelarsalen. **EKONOMISKT STÖD** när det verkligen krisar. **ACT SVENSKA KYRKAN** som finns på plats vid katastrofer och kämpar för allas rätt till ett värdigt liv. **UNDERHÅLL** av våra kyrkobyggnader och vårt kulturarv...